

La Tor Vella

Santa Maria de Merlès

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Sector oest del terme municipal
Emplaçament A 160 metres de la carretera BV-4406, punt quilomètric 8'750.

Coordenades:

Latitud: 41.99995
Longitud: 1.94346
UTM Est (X): 412499
UTM Nord (Y): 4650311

Classificació

Número de fitxa 08255 - 101
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern
Segle XVII
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Número inventari Sí, IPA. 3631
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 008A00013
Fitxes associades:
[La Trinitat de la Tor](#)
Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa: dl., 08/10/2007 - 02:00

Descripció

La Tor vella, també coneguda com la To, la Torre de Merlès o can Tobella, està situada en un punt elevat de la vall de Merlès prop de la carretera que condueix al santuari de Santa Maria de la Guàrdia.

És un edifici força reformat, ampliat en alçada, de planta rectangular construït amb murs de maçoneria de petits carreus disposats, en alguns panys, en filades regulars i cantonades diferenciades de carreus més grans. Té teulada de doble vessant amb aigües laterals i està formada per planta baixa i dos pisos.

La façana principal, orientada a l'est, presenta un portal central emmarcat amb brancals de pedra i arc deprimit convex, flanquejat per dues petites finestres, la de l'esquerra emmarcada amb monòlits de pedra. Dues estructures adossades, una a cada banda del portal, sobresurten perpendicularment. La de l'esquerra està construïda amb maçoneria de pedra i teulada d'una vessant i la de la dreta amb pilars d'obra i coberta d'uralita. Tant al primer pis com al segon pis hi ha dues finestres emmarcades amb pedra treballada, la de l'esquerra del segon pis modificada.

La façana sud presenta a la planta baixa una espitllera d'un sol bloc. Al primer pis hi ha una finestra emmarcada amb pedra treballada i una porta reformada amb escales d'accés d'obra. Al segon pis hi ha dues finestres emmarcades amb brancals de pedra treballada i llinda de fusta.

La façana oest presenta una espitllera emmarcada amb monòlits de pedra a la planta baixa, dues finestres al primer pis, un emmarcada amb pedra treballada i l'altra reformada i dues finestres al segon pis emmarcades amb pedra treballada.

A la façana nord s'hi obre una espitllera emmarcada amb pedra bisellada a la planta baixa i dues finestres reformades al primer pis.

Uns metres a llevant de la casa hi ha les restes d'una antiga construcció enderrocada que conserva algunes de les seves gruixudes parets de grans blocs de pedra; i just a la vessant d'aquesta esplanada es troba, mig tapada per la bardissa l'església de la Trinitat de la Tor.

Observacions:

El topònim és molt significatiu ja que indica l'existència d'una fortificació, una torre, probablement del castell de Merlès.

Història

El casal de la Tor de Merlès es troba documentat a la Baixa Edat Mitjana amb el cavaller Pere de la Torre, el qual el 1219 tenia importants propietats a la vall de Merlès. L'any 1353 el rector de Merlès, Berenguer Sa Cortada, compra entre altres terres i drets, unes terres de Pere de Torre i al seu fill, senyors del casal de la Torre de Merlès. L'any 1393 el "donzell senyor de la Casa de la Torr" era "Pericho de Merlès" per donació a ell feta "per los honrats de P. ça Torr e Narnau ça Torr, donzells". Durant el segle XIV els senyors de la Tor de Merlès s'enfrontaren obertament amb els senyors del castell de Pinós.

El casal de la Tor vella, casa forta, té un orígens medievals però al segle XVII fou reformada i s'habilità com a una masia de reduïdes dimensions.

Bibliografia

AADD (1994). Inventari de Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El Berguedà. Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura.
Inventari de Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Santa Maria de Merlès. Àrea de Coneixement i Recerca,

